

JAARVERSLAG EN JAARREKENING 2001
van de stichting
HET NATIONALE BALLET
Amsterdam

Voorwoord

Het bestuur van de stichting Het Nationale Ballet biedt de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Wethouder van Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam het jaarverslag en de jaarrekening van Het Nationale Ballet over 2001 aan. Het verslag en de rekening zijn vastgesteld in de bestuursvergadering van 22 april 2002 en voorzien van de verklaring van PricewaterhouseCoopers NV Accountants.

In het verslagjaar is het Bestuur van de stichting Het Nationale Ballet op 12 februari, 7 mei, 25 juni, 17 september en 19 november 2001 in vergadering bijeen geweest. De directie van de stichting Het Nationale Ballet was bij deze vergaderingen aanwezig.

In de samenstelling van het directieteam van de stichting van het Nationale Ballet hebben in het verslagjaar geen wijzigingen plaatsgevonden.

In de bestuursamenstelling zijn de volgende mutaties te melden:

- de heer A. Kosto is afgetreden als bestuurslid van de stichting
- de heer H.J.A. Tijssen is toegetreden als bestuurslid van de stichting

Het Bestuur heeft er goede nota van genomen dat de bedrijfsvoering over 2001 een sterk negatief resultaat heeft opgeleverd, dat tevens licht is achtergebleven bij de begroting. Het Bestuur is op de hoogte van de bewuste keuzes van de directie die tot dit tekort hebben geleid en acht ze, tegen de achtergrond van het beschikbare eigen vermogen, ook financieel verantwoord.

Het Bestuur dankt directie en medewerkers voor hun in 2001 getoonde inzet.

Het Bestuur van de stichting
Het Nationale Ballet
(samenstelling per 1 januari 2002)

H. Ebbelaar
Mevrouw A. Elburg
Drs M. de Jong, voorzitter*
Mr J.Ch.L. Kuiper, penningmeester
H.J.A. Tijssen

* afgetreden per 1 februari 2002

INHOUDSOPGAVE

	<u>PAGINA</u>
Voorwoord	2
<u>Deel I: Verslag van de directie (de bestuurder)</u>	
1. Inleiding	4
2. Activiteitenverslag	5
3. Educatieve activiteiten	7
4. Doelgroepenbeleid	8
5. Personeelsbeleid	8
6. Financieel beleid	8
7. Financieel verslag	9
<u>Deel II: Jaarrekening 2001</u>	
1. Balans per 31 december 2001	11
2. Functionele exploitatierekening	13
3. Kasstroomoverzicht	14
4. Categoriele exploitatierekening	15
5. Algemene toelichting	16
6. Toelichting op de balans	18
7. Toelichting op de exploitatierekening	24
<u>Deel III: Overige gegevens</u>	
Accountantsverklaring	31
Gebeurtenissen na balansdatum en bestemming resultaat	32
<u>Deel IV: Bijlagen:</u>	
1. Overzicht aantal voorstellingen en bezoekers per productie	33
2. Personeelsbestand in fte's naar afdeling	35
3. Internationale activiteiten	36
4. Samenstelling van het bestuur	37

Alle bedragen in dit rapport luiden in duizenden Euro's (€), tenzij anders vermeld.

I Verslag van de directie (de bestuurder) van de stichting Het Nationale Ballet

1 Inleiding

In menig opzicht is het jaar waarin Het Nationale Ballet haar 40-jarig jubileum vierde een koninklijk jaar geworden. De aanwezigheid van Hare Majesteit bij de galavoorstelling op de werkelijke feestdag, 31 augustus was uiteraard een belangrijke factor hierin. Enkele maanden daarvoor had HNB een voorstelling gegeven in Moskou als culturele tegenprestatie van ons land bij het staatsbezoek dat koningin en kroonprins aan Rusland brachten. Twee hoogtepunten uit een jaar dat nog vele andere memorabele momenten kende. In het activiteitenverslag wordt daar uitgebreid op ingegaan.

Ondanks al deze mooie geluiden is het jaar toch in een bedrukte stemming afgesloten. In december overleed Arjan van Hamersveld, een jonge Nederlandse danser die in de jaren dat hij bij het gezelschap heeft gedanst tot een ware vriend is uitgegroeid. Wij zullen zijn talenten en zijn persoonlijkheid voor altijd moeten missen.

Dat Het Nationale Ballet er telkens weer in slaagt om dit soort persoonlijke tegenslagen te verwerken en zich zowel als groep in zijn geheel als ieder persoonlijk tot nieuwe topprestaties weet te brengen, wekt bij buitenstaanders soms wat verbazing, maar is voor ons een bewijs van de enorme intrinsieke kracht die de groep in zich bergt.

We hopen en verwachten dat ons trouwe en ons nieuwe publiek daar de komende jaren de vruchten van zal blijven plukken.

Wayne Eagling, artistiek directeur

Jaap Mulders, zakelijk directeur

2. Activiteiten verslag

In het verslagjaar werden in Nederland in totaal 95 'reguliere' voorstellingen gegeven, waarvan 75 in Het Muziektheater en de overige 20 in negen verschillende theaters. Het betrof vijftien producties in zeven programma's. Drie van deze producties waren volledig nieuwe werken (wereldpremières), vijf betroffen nieuw repertoire voor HNB (Nederlandse premières). Deze voorstellingen trokken gezamenlijk 106.800 bezoekers, ruim 2400 meer dan in het voorafgaande jaar.

Daarnaast waren er tien eenmalige optredens, waarvan een aantal op commerciële basis. In samenwerking met de Nationale Balletacademie werden in kleinere theaters tien voorstellingen *In de Voetsporen van de Dans* gebracht. In het buitenland trad het gezelschap op in zestien voorstellingen, in zes verschillende steden. Een gedetailleerder overzicht op chronologische volgorde:

Brahms-programma

Na het afsluiten van de serie december-voorstellingen van *Notenkraker en Muizenkoning* op nieuwjaarsdag begon het jaar in februari met twee werken in een programma waarin de componist Johannes Brahms (1833-1897) centraal stond. *Choreartium* is een choreografie uit 1933 van Leonide Massine. De instudering ervan werd uitgevoerd onder leiding van de in Brazilië wonende Tatiana Leskova, die zelf verantwoordelijk is geweest voor de reconstructie van het ballet in 1960. *Choreartium* is een goed voorbeeld van een 'klassieker' uit de 20^e eeuw. HNB ziet het als haar taak dit soort repertoire aan het Nederlandse publiek te tonen. Pers en publiek reageerden dan ook enthousiast. In het blad BalletTanz bestempelde een gezaghebbende Duitse journalist *Choreartium* als de meest interessante herneming van het jaar.

Het tweede deel van het programma kwam uit het rijke Balanchine-repertoire van HNB: het *Brahms-Schönberg Kwartet* uit 1966.

Het programma werd begeleid door het Nederlands Balletorkest onder leiding van Thierry Fisher.

In het Muziektheater: 13 voorstellingen, zaalbezetting 67%

In Den Haag en Rotterdam: 2 voorstellingen, zaalbezetting 77 %

La Sylphide

Om meerdere redenen was het opnemen van *La Sylphide* in het repertoire van HNB een mijlpaal. Het betreft hier immers de 'oudste' choreografie in het repertoire van HNB. Het is van de hand van August Bournonville en werd voor het eerst opgevoerd in 1836 in Kopenhagen. In de huidige versie is de choreografie aangepast en aangevuld door de Deense choreografe Dinna Bjørn. Door Toer van Schayk werden nieuwe decors en kostuums ontworpen. Daarbij is direct rekening gehouden met de wens om het ballet op tournee te kunnen uitvoeren, hetgeen aansluitend op de voorstellingen in Het Muziektheater ook is gebeurd. Het past daarmee in het voornemen van HNB om op de binnenlandse tournees vaker avondvullende klassieke balletten te programmeren. De bezettingsgraad op de tournees bewijst de waardering die dit streven van het publiek krijgt.

Een speciaal element werd gevormd door een korte filmimpressie van de hand van Joost van Krieken. Een informatieve zoektocht naar de oorsprong van dit ballet, die voorafgaand aan de voorstelling werd getoond.

Ook dit programma werd begeleid door het Nederlands Balletorkest, dit keer onder leiding van Neal Stuhlberg.

In het Muziektheater: 12 voorstellingen, bezettingsgraad 68 %

Elders: 8 voorstellingen in 6 theaters, zaalbezetting 92 %

Andorra, Terrassa en Houston

Tussen de voorbereidingen en voorstellingen van *La Sylphide* is door een deel van het gezelschap op korte tournees opgetreden in Houston (Texas) als onderdeel van een festival en in Andorra en Terrassa (bij Barcelona). Er werden voornamelijk werken van Hans van Manen uitgevoerd, plus *A million kisses to my skin* van Dave Dawson (Houston) en *Duet* van Wayne Eagling (Andorra/Terrassa).

In totaal: 4 voorstellingen

Tournee London

Als direct resultaat van onze deelname aan de Edinburgh-festivals in 1998 en 1999 werd HNB gevraagd voor een zestal voorstellingen in het in dans gespecialiseerde Sadler's Wells Theatre in London. Er werden twee programma's gepresenteerd, waarin het werk van Hans van Manen centraal stond (*Sarcasmen*, *Adagio Hammerklavier* en *Twilight*). Daarnaast werd *The four Temperaments* van Balanchine en *Do not go gentle* van Krzysztof Pastor uitgevoerd. Beide programma's sloten af met het bekende video-ballet *Live*, waarbij danseres Sabine Chaland dit keer aan het slot dubbeldekkers en echte Londense regen moest trotseren. In de kritieken viel als enig minpunt te noteren dat het jammer was dat HNB een programma met kleine bezettingen bood. Het smaakte kennelijk naar meer. De grootste beloning voor dit programma kwam pas vele maanden later toen bleek dat het programma was genomineerd voor de prestigieuze Laurens Olivier Award. Tezamen met het Royal Ballet, William Forsythe's Ballet Frankfurt en de uiteindelijke winnaars Sjankai Zuku.

Sadler's Wells Theatre: 6 voorstellingen, 3.578 bezoekers.

Moskou

Het Nationale Ballet was uiteraard zeer vereerd toen het werd uitgenodigd om in het Maly-theater in Moskou de culturele tegenprestatie te verzorgen bij het staatsbezoek van Hare Majesteit de Koningin aan Rusland. De aanwezigheid van president Poetin, de ongedwongen sfeer en aandacht die de koningin en de kroonprins na afloop van de voorstelling besteedden aan de dansers maakte de avond voor velen tot een onvergetelijke gebeurtenis. Het programma opende met het voor Russische begrippen revolutionaire *Artifact* van Forsythe, gevolgd door *Adagio Hammerklavier* (van Manen) en het vierde deel uit het *Brahms Schönberg Kwartet* (Balanchine).

Kurt Weill

Vanuit artistiek oogpunt gezien was het nieuwe avondvullende werk van Krzysztof Pastor rond de befaamde componist Kurt Weill waarschijnlijk het hoogtepunt van het seizoen. De drie nominaties voor de Benoitprijs 2002 die deze productie inmiddels heeft ontvangen onderschrijven het belang ervan. In een chronologische volgorde komen 27 werken van Weill aan de orde, uit zowel de Berlijnse en de Franse als de Amerikaanse periode. De uitvoering van de muziek door, uiteraard, het Nederlands Balletorkest onder leiding Thierry Fisher werd op sublieme wijze ondersteund door twee sopranen, een tenor, een bariton en Het Nederlands Theaterkoor. Solisten en koor vormden bij meerdere onderdelen een belangrijk deel van de encensering. Opvallend was de (ontwikkeling van) de publieke belangstelling. Waren in de eerste voorstellingen de bezoekersaantallen beperkt tot voornamelijk Weill liefhebbers, later in de serie raakten de zaal voller. Door de korte looptijd moesten we uiteindelijk veel mensen teleurstellen. Mede om die reden komt het programma in juni 2003 terug. De programmering van deze productie is een voortzetting van het beleid van HNB om een componist als centraal punt in een programma te stellen, zoals eerder dit jaar met Brahms gebeurde. Het is tevens een uiting van ons voornemen om regelmatig nieuwe avondvullende producties te maken, die niet tot het romantisch-klassieke repertoire behoren, maar daar wel een sterke verwantschap mee tonen.
In Het Muziektheater: 5 voorstellingen, zaalbezetting 70 %

Het gala: het 40-jarig bestaan van Het Nationale Ballet

Op 31 augustus 2001 was het precies veertig jaar geleden dat Het Nationale Ballet werd opgericht. Alle reden om dit met een speciale voorstelling en een daverend feest te vieren. De avond kreeg een passend koninklijk karakter toen bleek dat Koningin Beatrix de uitnodiging om bij dit galafeest aanwezig te zijn aanvaardde. Het programma bestond uit werken van de drie huischoreografen die zo'n groot aandeel in de ontwikkeling van HNB hebben gehad. *Echo's*, een nieuw werk van Toer van Schayk was voor hem het eerste ballet op muziek van Bach. Het was tevens zijn laatste voor HNB, althans als huischoreograaf. De dag na het gala bereikte hij de pensioengerechtigde leeftijd. *Vier letzte Lieder* van Rudi van Dantzig is wereldwijd een van zijn meest bewonderde choreografieën. Hans van Manen creëerde een korte maar krachtige finale, *Andante Festivo*, waarbij het zicht op de twee solisten uiteindelijk werd benomen door het voltallige personeel van HNB, dat met 150 man het toneel 'bezette'. Het programma bestond verder uit een voor HNB nieuw werk van de grootste nog levende choreograaf van dit moment, William Forsythe, *The Vertiginous Thrill of Exactitude* en uit *Duet*, van onze huidige artistiek leider Wayne Eagling. Ter gelegenheid van het jubileum verscheen een speciale publicatie, *Off Stage*. Een fotoboek van de Amerikaans-Nederlandse fotografe Dana Lixenberg over wat zich achter de schermen van het ballet afspeelt. Niet de glamour en het applaus, maar de bezwete gezichten en pijnlijk gewrichten bepalen dit keer het beeld.

Jubileum-programma

The Vertiginous Thrill of Exactitude, *Echo's* en *Vier letzte Lieder* vormden ook de kern van een kort programma in mei. Aan dit drietal eigentijdse balletten werd een tweede voor HNB nieuw werk van William Forsythe toegevoegd, *Approximate Sonata*. In januari 1996 was dit ballet, samen met *The Vertiginous Thrill*, door Forsythe gepresenteerd als 'Two ballets in the manner of the late 20th century'. Net als bij het gala werd het Nederlands Balletorkest geleid door Gary Berkson. De keuze van deze werken als onderdeel van het repertoire is niet alleen gebaseerd op het gala-programma, het is tevens een goed voorbeeld van ons streven om zowel opdrachten voor nieuwe balletten te verstrekken (van Schayk) als reeds bestaande werken van topniveau naar Nederland te halen (Forsythe) als klassiekers regelmatig te laten terugkeren (van Dantzig).
In Het Muziektheater: 7 voorstellingen, zaalbezetting 64%

Assepoester

De avondvullende klassieker van Frederick Ashton blijft ook meer dan 50 jaar na het ontstaan ervan nog steeds boeien, niet in het minst door de speciale manier waarop de twee stiefzusters in het overbekende verhaal zijn 'vormgegeven'. Het mocht, zo vonden wij, niet ontbreken in een jubileum-serie. Bovendien leent het werk zich, na enige kleine aanpassingen, uitstekend om tegemoet te komen aan de grote vraag naar avondvullende klassiekers van de grotere theaters in ons land. Om die reden ging *Assepoester* in november op tournee, met als resultaat niet alleen lovende kritieken in regionale pers, maar ook de hoogste zaalbezetting ooit op een tournee behaald.

Dirigent van het Nederlandse Balletorkest was de nieuw benoemde muzikaal leider van HNB, Jeppe Moulijn.
In Het Muziektheater: 11 voorstellingen, zaalbezetting 84 %
Op tournee: 7 voorstellingen in 5 plaatsen, zaalbezetting 98 %

Grootmeesters van de Dans

In deze serie voorstellingen werd voor het eerst door HNB een werk van de Amerikaanse choreograaf Jerome Robbins uitgevoerd, waarmee een reeds lang bestaande wens van het gezelschap in vervulling ging. *The Cage* is een kort maar krachtig stuk uit 1951, op muziek van Stravinsky. Het programma bestond verder uit van *Capriccio voor piano en orkest* (ook wel bekend onder de naam *Rubies*, onderdeel van de drieluik *Jewels* van George Balanchine), *Symphonic Variations* (Frederic Ashton) en *Groosland* (Maguy Marin), beter bekend als het Dikkertjesballet.

Voor de laatste keer werden de dansers muzikaal begeleid door het Noordhollands Philharmonisch Orkest, dit keer onder leiding van Jan Stulen. Zoals bekend is dit orkest, dat jarenlang een trouwe en kundige begeleider van het ballet is geweest, gefuseerd met het NBO.

In Het Muziektheater: 12 voorstellingen, zaalbezetting 70 %
In Den Haag, Arnhem en Gouda: 3 voorstellingen, zaalbezetting 89 %

Keulen

In november verzorgde het gezelschap een serie van vijf voorstellingen in het Opernhaus in Keulen. Het programma bestond uit *Capriccio* (Balanchine), *Vier letzte Lieder* (van Dantzig) en *Groosland* (Marin).

Notenkraker en Muizenkoning

De HNB versie van deze klassieker werd sinds de creatie door Wayne Eagling en Toer van Schayk in 1996 voor de zesde keer hernomen en is in aantal voorstellingen de honderd inmiddels ruim gepasseerd. De productie zelf behoeft derhalve weinig toelichting. De zeer hoge zaalbezetting toont aan dat de productie alleen nog maar aan aantrekkingskracht wint. Toch is het iedere keer weer een hele toer om de voorstellingen uit te voeren op het kwaliteitsniveau dat wij voor ogen hebben. Niet alleen geldt dat voor de solisten en het corps-de ballet, maar ook voor de vele figuranten en de technici, die onder hoge tijdsdruk gecompliceerde toneelwisselingen moeten uitvoeren. Alleen door het samenspel van alle betrokkenen slagen we er iedere keer weer voor een groot publiek de kerstdagen extra glans te geven.

Echter, de serie voorstellingen werd dit jaar overschaduwd door het plotselinge overlijden van de geliefde, talentvolle, jonge Nederlandse danser, Arjan van Hamersveld. Daarmee werd het gezelschap voor de derde keer in korte tijd geconfronteerd met een zwaar persoonlijk verlies. Het is kenmerkend voor de professionaliteit van de groep dat, op het afgelasten van één voorstelling na, het publiek niet of nauwelijks iets heeft gemerkt van verdriet dat in die dagen verwerkt moest worden. Het was voor iedereen een grote troost dat de ouders van Arjan aanwezig waren bij de extra voorstelling op 29 december die aan hem was opgedragen.

De voorstellingen werden begeleid door het Nederlands Balletorkest onder leiding van
In Het Muziektheater: 13 voorstellingen, zaalbezetting: 99 %

3. Educatieve activiteiten

Een bijzondere voorstelling vond plaats op de middag van 14 september. Een Muziektheater vol scholieren uit de hoogste klassen van het basisonderwijs, voornamelijk uit 'achterstandswijken', keken naar een inleiding waarin van alles over ballet werd getoond en uitgelegd, gevolgd door de eerste akte van *Assepoester*. Vanaf de zomervakantie waren de leerlingen al in de klas voorbereid op dit theater-bezoek. Onderdeel daarvan was de opdracht een passend schoentje voor Assepoester te maken. Honderden exemplaren hingen die middag in de foyers te wachten op de deskundige jury, die de winnende schoen aanwees. Iemand die de reactie van de zaal aan het eind van de voorstelling heeft gehoord vraagt zich nooit meer af of kinderen van rond de elf, twaalf jaar van welke etnische afkomst ook, enthousiast voor klassiek ballet kunnen worden.

Deze en andere educatieve activiteiten zijn ondergebracht bij de afdeling Educatie van Het Muziektheater. De activiteiten richten zich vooral op leerlingen uit het voortgezet onderwijs die intensieve workshops op het gebied van opera, ballet en muziektheater bijwonen. Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan het opleiden en bijscholen van leraren in het kader van het van CKV. Deze 'train-the-trainers' methode levert voor een theater en kunstvorm het hoogste (indirecte) bereik op.

4. Doelgroepenbeleid

Bij het bepalen van het beleid gericht op het aantrekken van nieuw publiek heeft Het Nationale Ballet ervoor gekozen geen aanpassingen in de programmering zelf te maken. Dat is ook niet nodig als het erom gaat nieuw, jong publiek te trekken. Voor duizenden, soms heel jonge, kinderen is een voorstelling van *Notenkraker en Muizenkoning* of *Assepoester* de eerste kennismaking met het theater. Wel proberen we de (groot)ouders te stimuleren om deze stap te zetten door een speciaal kinderabonnement aan te bieden. Dit was met 950 inschrijvingen het veruit succesvolste abonnement uit de serie. Abonnementen spelen ook een sleutelrol bij andere marketing activiteiten. Sinds enige tijd wordt de werving daarvoor ondersteund door een postercampagne op de NS-stations. Elk jaar blijkt dat nieuwe groepen aanvragers op te leveren.

Bij de marketing-activiteiten wordt gestreefd naar samenwerking met derden, vaak op een vernieuwende wijze. Zo werd een promotie-campagne met de Bijenkorf ondersteund door een etalage in het Amsterdamse filiaal die volledig aan het ballet *Groosland* was gewijd. Met de kunst-tribune van de AVRO wordt nauw samengewerkt door inleidingen en voorkeursregelingen aan te bieden. De speciale acties voor houders van de Stadspas of het CJP leveren veel nieuwe bezoekers op. Naast de traditionele uitingen in de vorm van direct mail, advertenties en borden wordt ook gebruik gemaakt van lokale televisie (AT5). Daarbij zijn fragmenten van het komende programma te zien. Regelmatig blijkt dat levende beelden meer indruk op potentiële bezoekers achterlaten dan 'still pictures'. Om die reden zijn inmiddels ook 'live' fragmenten aan de website toegevoegd. In het verslagjaar werden de voorbereidingen getroffen voor een directe doorkoppeling naar de site van Het Muziektheater zodat online kaarten kunnen worden geboekt. We verwachten dat dit in mei 2002 operationeel zal zijn.

5. Personeelsbeleid

Het aantal mutaties in het danserstableau bleef redelijk beperkt. Tegenover het vertrek van het zeer gewaardeerde solistenpaar Sabine Chaland en Gael Lambiotte stond de terugkeer van het Nederlandse duo Marieke Simons en Leon Pronk. Een elftal andere dansers vertrokken of beëindigden hun loopbaan als danser. Bij de dansers die hen vervingen zaten dit keer relatief veel van Nederlandse afkomst.

In de artistieke staf traden enkele wijzigingen op. Toer van Schayk ging na een lange loopbaan als danser en huischoreograaf met pensioen. Wim Broeckx legde zijn functie als artistiek coördinator neer. Hij is inmiddels benoemd tot directeur van de Koninklijke Academie in Den Haag. In juni werd de benoeming bekend van Ted Brandsen als artistiek adjunct-directeur met ingang van 1 januari 2002. Per 1 augustus is Jeppe Moulijn aangesteld als muzikaal leider van het gezelschap.

In de sector Dans werd een nieuwe CAO afgesloten met een looptijd tot 1 april 2002. Naast een tweetal aanpassingen van de salarisoniveaus is daarin tevens de oprichting van een sociaal fonds overeengekomen.

HNB en Het Muziektheater blijven zich inspannen om de gezondheidsrisico's, zowel in de kantoren als in de studio's en op het toneel verder te verkleinen, onder meer door het gebruik van RI&E's. Een belangrijke bijdrage aan een goede fysieke conditie van de dansers werd geleverd door de Vrienden van HNB, die een volledige herinrichting van de fitness-ruimte financieel mogelijk maakten.

6. Financieel beleid

In het financieel verslag wordt in detail het inkomsten en uitgavenpatroon van het gezelschap besproken. Het aanzienlijk tekort dat in de exploitatie over 2001 is ontstaan wordt voor een groot deel verklaard door de bovenbeschreven activiteiten. Het betrof immers het eerste jaar waarin de opgelegde subsidiekorting van vijf ton (gulden) effectief werd. Terwijl de in het beleidsplan uiteengezette plannen voor nieuwe producties en binnenlandse tournees met het grote avondvullende klassieke repertoire al in gang waren gezet. Het bestuur heeft, ook voor 2002, besloten de daaruit resulterende tekorten te accepteren en uit de bestaande reserves te voldoen, als overgang naar een periode met een betere subsidie-regeling. Het door de subsidiënten gevraagde nieuwe beleidsplan is begin oktober 2001 ingediend. Mocht onverhoopt dit plan niet door de subsidiënten met een aanpassing van de subsidies worden gehonoreerd, dan zullen omvangrijke ingrepen in het uitgavenpatroon noodzakelijk zijn. Gezien het vrij vaste karakter van de loonkosten van dansers en staf en de zeer beperkte ruimte voor verdere bezuinigingen in de mankracht, zullen de ingrepen vooral in de uitvoeringskosten moeten worden gezocht. Dat betreft dan de reiskosten voor binnenlandse tournees en de kosten die kunnen worden gemaakt voor de aanschaf en ontwikkeling van nieuwe producties.

7. Financieel verslag

7.1 Resultaat

Het exploitatieresultaat over 2001 bedraagt nadelig € 512.000, begroot was nadelig € 363.000. Na onttrekking van het exploitatieresultaat aan de algemene reserve bedraagt deze ultimo 2001 € 846.000.

De uitgaven in 2001 zijn € 829.000 hoger dan begroot (begroot € 11.774.000, werkelijk € 12.603.000), terwijl aan de inkomstenkant de opbrengsten voorstellingen € 206.000 (begroot € 2.114.000, werkelijk € 2.320.000), de overige opbrengsten € 69.000 (begroot € 477.000, werkelijk € 546.000) en de subsidies € 398.000 (begroot € 8.741.000, werkelijk € 9.139.000) hoger dan begroot zijn.

De hoger dan begrote uitgaven worden grotendeels veroorzaakt door de productiegerelateerde kosten. De productiegerelateerde personeelslasten zijn € 118.000 hoger dan begroot (begroot € 812.000, werkelijk € 930.000), terwijl de productiegerelateerde materiële lasten € 425.000 hoger dan begroot zijn (begroot € 2.191.000, werkelijk € 2.616.000). Een belangrijke oorzaak van deze grote afwijkingen ten opzichte van de begroting is onder meer de onduidelijkheid, die er op het tijdstip van het opstellen van de begroting bestond ten aanzien van de kosten van de voorgenomen programmering. Ten gevolge van de onduidelijkheid ten aanzien van het plaatsvinden van buitenlandse tournees zijn de kosten en opbrengsten vrijwel geheel buiten de begroting gelaten.

De personele lasten van het vaste personeel inclusief de voor rekening van de stichting komende personele lasten van de Technische Organisatie Muziektheater en van de andere centrale afdelingen zijn, ten gevolge van de niet opgenomen ontwikkeling van de cao-lonen in 2001, ten opzichte van de begroting met ongeveer 4% gestegen.

In de toelichting op de exploitatierekening (pag. 23 e.v.) wordt aangegeven op welke posten over- resp. onderschrijdingen zijn en wat de oorzaken daarvan zijn.

7.2 Eigen publieksinkomsten

De eigen publieksinkomsten als percentage van de structurele subsidies zijn ten opzichte van 2000 gestegen van 25 naar 26. Over 2001 is circa € 2.405.000 aan eigen publieksinkomsten verkregen (subsidievoorwaarde volgens brief OCenW 6 december 2000 15/85 deel van het subsidie € 745.479).

De toename van het percentage eigen publieksinkomsten wordt met name veroorzaakt doordat de gemiddelde recette per voorstelling ten opzichte van 2000 sterk is toegenomen.

7.3 Kosten- en opbrengstentoe rekening

Het jaar 2001 heeft als proefjaar gegolden voor een systeem van kosten- en opbrengstentoe rekening. De diensten die door Het Nationale Ballet (HNB), De Nederlandse Opera (DNO) en Gastprogrammering (GP) bij Het Muziektheater worden afgenomen, worden op basis van (uur)tarieven en afgenomen eenheden in rekening gebracht. Uitgangspunt hierbij is dat degenen die kosten (en opbrengsten) veroorzaken deze kosten (en opbrengsten) in rekening gebracht krijgen, teneinde tot een beter inzicht in de kosten (en opbrengsten) en een groter kostenbewustzijn te komen.

In de jaarrekening 2001 zijn de financiële uitkomsten van deze proef niet verwerkt. De ervaringen zijn echter zodanig positief dat besloten is om met ingang van 2002 deze werkwijze officieel ingang te doen vinden. De begroting 2002 is dan ook volgens deze principes opgesteld.

7.4 Uniforme bespelingsvoorwaarden

In nauwe samenhang met voornoemd onderwerp (7.3) is besloten dat met ingang 2002 de financiële voorwaarden waaronder HNB, DNO en GP Het Muziektheater bespelen geüniformeerd zullen worden.

In concreto houdt dit in dat geen van de partijen huur gaat betalen voor het gebruik van achtergebouw en zaal, maar dat HNB en DNO wel servicekosten voor het gebruik van het achtergebouw gaan betalen. Daarnaast worden de kosten van productie-ondersteunende diensten op basis van afgenomen uren tegen een vooraf overeengekomen uurtarief aan HNB, DNO en GP in rekening gebracht.

7.5 Uitgangspunt voor vergelijking rekening en begroting

Het uitgangspunt voor vergelijking van de rekening is de begroting d.d. 12 februari 2001.

Deze begroting is op één punt aangepast. De begrotingsbedragen zijn omgezet van gulden in euro's.

Na deze aanpassing sluit de begroting, uitgaande van een te verwachten subsidie van het Ministerie van OCenW van € 4.247.000 en een te verwachten subsidie van de Gemeente Amsterdam van € 4.494.000, met een tekort van € 363.000.

7.6 Subsidiëring 2001

Het Ministerie van OCenW heeft voor 2001 een subsidie beschikbaar gesteld van € 4.385.473. Hierin is het subsidie in verband met doelgroepenbeleid begrepen.

Het subsidie is beschikbaar gesteld met de schrijvens d.d. 19 september 2000 (K/D/00/31264), d.d. 6 december 2000 (K/D/00/47959) en d.d. 7 december 2001 (K/D/01/49480).

De Gemeente Amsterdam heeft voor 2001 een subsidie beschikbaar gesteld van € 4.754.195.

Het subsidie is beschikbaar gesteld met de schrijvens d.d. 8 maart 2001 (DWA/2000/734), d.d. 10 oktober 2001 (01/5727) en d.d. 17 oktober 2001 (01/5983).

7.7 Financiële positie

De netto vlottende middelen ultimo 2001 bedragen € 1.128.000 tegenover € 1.707.000.

Per 31 december 2001 is de liquiditeitspositie goed.

De ontwikkeling van de quick-ratio is als volgt:

2001	: 1,70
2000	: 2,09

De verminderde liquiditeitspositie is het gevolg van het negatieve exploitatiesaldo.

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2001

ACTIVA

	31 december 2001	31 december 2000
<u>Vaste activa</u>		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Inventaris	57	72
Decors, kostuums, rekwisieten		
Belichtingsmateriaal	pm	pm
	<hr/>	<hr/>
	57	72
<u>Vlottende activa</u>		
<u>Vorraden</u>		
Onderhanden activiteiten	46	114
<u>Vorderingen</u>		
Debiteuren	149	247
Voorschotten	25	20
Subsidies	238	225
Rekening-courant Pensioenfonds van het Balletwezen	336	311
Rekening-courant Stichting HNB Plus	488	54
Rekening-courant Stichting Het Muziektheater	517	391
Rekening-courant Stichting De Nederlandse Opera	0	29
Overige vorderingen	105	65
Overlopende activa	39	64
	<hr/>	<hr/>
	1.897	1.406
Liquide middelen	742	1.655
	<hr/>	<hr/>
	2.742	3.247
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

PASSIVA

	31 december 2001	31 december 2000	
<u>Eigen Vermogen</u>			
Stichtingskapitaal	-	-	
Algemene reserve	846	1.342	
Bestemmingsreserve balletvloeren	97	0	
	<hr/>	<hr/>	
	943	1.342	
 <u>Voorzieningen</u>			
Aanpassing balletvloeren	0	113	
Roostervrije dagen dansers	15	26	
Afvloeiingsverplichtingen	143	203	
Schade en decors	57	66	
Ziektekostenverzekering gepensioneerden	26	29	
	<hr/>	<hr/>	
	241	437	
 <u>Kortlopende schulden</u>			
Crediteuren	236	142	
Belasting en premies sociale verzekeringen	109	168	
Overige schulden	605	522	
Overlopende passiva	608	636	
	<hr/>	<hr/>	
	1.558	1.468	
	<hr/>	<hr/>	
	2.742	3.247	
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	

2. FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

	<u>Begroting</u> 2001	<u>rekening</u> 2001	<u>rekening</u> 2000
LASTEN			
1. Beheerlasten: Personeelslasten	1.048	1.089	969
2. Beheerlasten: Materiële lasten	1.372	1.403	1.320
3. Activiteitenlasten: Personeelslasten	7.078	7.404	6.938
4. Activiteitenlasten: Materiële lasten	2.276	2.707	2.090
<i>Totale lasten</i>	11.774	12.603	11.317
BATEN			
5. Opbrengsten voorstellingen	2.114	2.320	2.139
6. Overige opbrengsten	477	546	209
7. Subsidies	8.741	9.138	8.766
8. Overige bijdragen	11	10	14
<i>Totale baten</i>	11.343	12.014	11.128
9. Rentebaten	68	77	98
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	-363	-512	-91
10. Buitengewone baten/lasten	0	0	0
EXPLOITATIESALDO	<u>-363</u>	<u>-512</u>	<u>-91</u>

3. KASSTROOMOVERZICHT

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
I. Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatie resultaat	-512	-91
Mutatie in verband met stelselwijziging*	113	-
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	15	16
Mutatie voorzieningen	-196	-15
	<hr/>	<hr/>
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	-580	-133
Mutatie in voorraden	68	-96
Mutatie in vorderingen	-491	-266
Mutatie kortlopende schulden	90	43
	<hr/>	<hr/>
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-913	-452

II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-	-51
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	-
	<hr/>	<hr/>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-	-51

III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	-	-
Aflossing uit langlopende schulden	-	-
	<hr/>	<hr/>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-

Mutatie liquide middelen I – II – III	-913	-503
	<hr/>	<hr/>
Liquide middelen einde boekjaar	742	1.655
Liquide middelen begin boekjaar	1.655	2.158
	<hr/>	<hr/>
Mutatie liquide middelen	-913	-503
	<hr/>	<hr/>

* De voorziening aanpassing van de balletvloeren is in 2001 volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging, editie 2000, omgezet in een bestemmingsreserve.

4. CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING

	begroting <u>2001</u>	rekening <u>2001</u>	rekening <u>2000</u>
LASTEN			
1. Lonen en salarissen	4.078	4.315	4.036
2. Sociale lasten	655	737	544
3. Pensioenlasten	409	314	306
4. Afschrijvingen op materiële vaste activa	23	16	16
5. Personele activiteitenlasten	812	930	816
6. Materiële activiteitenlasten	1.747	1.949	1.552
7. Overige bedrijfslasten:			
Huisvestingskosten	936	959	921
Kantoorkosten	287	351	283
Publiciteitskosten	606	769	546
Diverse personeelskosten	233	209	230
8. Uitbesteed werk aan Het Muziektheater Incl. bijdrage in investeringen	1.988	2.054	2.067
<i>Totale lasten</i>	11.774	12.603	11.317
BATEN			
Opbrengsten			
9. Publieksinkomsten	2.160	2.383	2.182
10. Sponsoring	136	137	113
11. Diverse inkomsten	295	346	52
Bijdragen			
12. Subsidies:			
Ministerie van OCenW	4.247	4.384	4.272
Gemeente Amsterdam	4.494	4.754	4.494
13. Overige bijdragen	11	10	15
<i>Totale baten</i>	11.343	12.014	11.128
14. Rentebaten	68	77	98
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	-363	-512	-91
Buitengewone baten/lasten	0	0	0
EXPLOITATIESALDO	<u>-363</u>	<u>-512</u>	<u>-91</u>

5. ALGEMENE TOELICHTING

Aard van activiteiten

De stichting heeft ten doel de bevordering van de danskunst, statutair omschreven als volgt: het geven van balletvoorstellingen, alsmede balletmedewerkingen in operavoorstellingen; zulks vindt mede plaats door het zelf creëren van een omvangrijk balletrepertoire.

Algemeen

De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de inrichtingsvoorschriften volgens het Handboek "Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen" van het Ministerie van OCenW.

Vanaf 2000 worden de overige vorderingen/overlopende activa en de overige schulden/overlopende passiva gesplitst weergegeven. De vergelijkende cijfers over 1999 zijn overeenkomstig aangepast.

Stelselwijziging

De voorzieningen zijn gevormd op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging, editie 2000. Deze voorwaarden betekenen dat voorzieningen, met een min of meer algemeen karakter, om die reden niet meer kunnen worden gehandhaafd.

Als gevolg hiervan is de voorziening balletvloeren opgenomen als bestemmingsreserve. Voor een beter inzicht in de jaarrekening is het effect van deze wijziging (€ 113.000) per 1 januari 2001 rechtstreeks verwerkt in het Eigen Vermogen. Indien deze wijziging niet zou zijn doorgevoerd dan zou het effect op het resultaat € 16.000 voordelig zijn.

Subsidiëring

De stichting wordt op basis van budgetfinanciering gesubsidieerd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, alsmede de Gemeente Amsterdam.

Door het Ministerie en de Gemeente wordt in het kader van het Kunstenplan, telkens voor een periode van vier jaar een budget (subsidie) subsidiabel gesteld. Inmiddels is de subsidiëring voor de periode 2001-2004 verlengd.

De subsidieverhouding is in het kader van de bestuursovereenkomst d.d. 27 februari 1987 tussen de beide subsidiënten bepaald door nominale bedragen.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Inventaris

De inventaris wordt gewaardeerd op aanschaffingswaarde onder aftrek van voor de investeringen eventueel ontvangen bestemmingsgiften, de activa worden verminderd met lineair berekende afschrijvingen op basis van de economische levensduur.

Decors, kostuums, rekwisieten, belichtingsmateriaal e.d.

De aanschaffingen worden ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de productie wordt uitgebracht.

Vlottende activa

Onderhanden activiteiten

Deze worden gewaardeerd op inkoopprijs of lagere actuele waarden.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen zijn geïdentificeerde toekomstige verplichtingen en dienen mede tot een gelijkmatige verdeling van lasten over de jaren heen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten en kosten

De opbrengsten bestaan uit entreegelden voor gegeven voorstellingen, aan derden in rekening gebrachte bedragen voor geleverde diensten alsmede alle overige aan enig jaar toe te rekenen baten.

De kosten betreffen de op het jaar betrekking hebbende kosten en afschrijvingen, met dien verstande dat aanschaffingen voor decors, kostuums, rekwisieten, belichtingsmateriaal e.d., met uitzondering van vooruitbetaalde productiekosten van de volgende jaren, direct geheel ten laste van de rekening van baten en lasten worden gebracht.

Onder subsidie Ministerie van OCenW en Gemeente Amsterdam is opgenomen de door de subsidiënten toegezegde bedragen.

Valuta

Alle bedragen in dit rapport zijn in duizenden Euro's (€).

6. TOELICHTING OP DE BALANS

Materiële vaste activa

Inventaris

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Boekwaarde per 1 januari	72	37
Aanschaffingen boekjaar	-	51
	<u>72</u>	<u>88</u>
Afschrijvingen boekjaar	15	16
	<u>57</u>	<u>72</u>

De afschrijvingen worden naar tijdsgelang, vanaf het moment van ingebruikneming van het actief, berekend en zijn gebaseerd op de volgende percentages:

Inventaris en inrichting: 10 – 25.

Aanschaffingen van vóór 1 januari 1998 kunnen in een aantal gevallen op basis van afwijkende percentages worden afgeschreven. De stichting Het Muziektheater heeft de eigen inventaris, die van de stichting en die van De Nederlandse Opera verzekerd voor een bedrag van € 50.189.000. De stichting draagt bij in de verschuldigde premie.

Geaccumuleerde aanschaffingen en afschrijvingen

	<u>aanschaffingen</u> <u>t/m 2001</u>	<u>afschrijvingen</u> <u>t/m 2001</u>	<u>boekwaarde</u> <u>ultimo 2001</u>
Inventaris en inrichting	214	157	57

Voorraden

Voorraad onderhanden activiteiten

Dit betreft de variabele kosten van voorbereidingen van producties en/of voorstellingen in 2001 e.v.

Voorschotten

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Voorschotten personeel	9	12
Overige	16	8
	<u>25</u>	<u>20</u>

Subsidies

Betreft het saldo nog te ontvangen subsidie 2001 van Gemeente Amsterdam € 237.710.

Overige vorderingen

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Recettes o.a. AUB	6	25
Rekening-courant omscholingsfonds	65	20
Overig	34	20
	<u>105</u>	<u>65</u>

Overlopende activa

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Rente	21	27
Overig	18	36
	<u>39</u>	<u>63</u>

Liquide middelen

Het totaal van de direct opeisbare saldi bij bankinstellingen beloopt per balansdatum € 725.938.
Tevens loopt er een langlopende deposito ad. € 15.882, rentende 4,9% met vervaldatum 2 januari 2002.

Stichtingskapitaal

Het stichtingskapitaal bedraagt per 31 december 2001 € 34.

Algemene Reserve

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Stand per 1 januari	1.342	1.433
Onttrekking ingevolge bestemming resultaat	-496	-91
	<u>846</u>	<u>1.342</u>

Reserve balletvloeren

Het betreft een bestemmingsreserve ten behoeve van investeringen in de vervanging van de balletvloeren in de studio's. In 2001 is een proefvloer gelegd.

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Uit voorziening aanpassing balletvloeren	113	0
Onttrekking ingevolge bestemming	-16	0
	<u>97</u>	<u>0</u>

Vorzieningen

Vorziening aanpassing balletvloeren

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Stand per 1 januari	113	113
Naar bestemmingsreserve balletvloeren per 1 januari 2001	-113	0
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>113</u>

Vorziening roostervrije dagen dansers

De voorziening voor roostervrije dagen dansers betreft de ultimo van het jaar door betrokkenen niet-opgenomen roostervrije dagen. De oude tegoeden zijn berekend en "bevroren" per ultimo 1992. In 2001 is uit de voorziening aan een danser vergoed zijn niet-opgenomen vrije dagen.

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Stand per 1 januari	26	26
Vrijval	11	-
Stand per 31 december	<u>15</u>	<u>26</u>

Vorziening afvloeiingsverplichtingen

Dit betreft een voorziening ten behoeve van bestaande aanspraken van in totaal 5 dansers op een afvloeiingsregeling over de periode 2001 tot en met 2005. Deze aanspraken zijn contant gemaakt op basis van een rekenrente van 3 %.

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Stand per 1 januari	203	231
Uitgaven boekjaar, gesaldeerd met bijdragen	-83	-5
Vrijval 2000	-	33
Dotatie 2001	23	-
Stand per 31 december	<u>143</u>	<u>203</u>

Voorziening schade decors

Voor het herstel van decors, waaraan schade is ontstaan in oktober 1998, is een voorziening gevormd. Het uiteindelijke saldo betreft alleen nog de voorziening voor decors. In het boekjaar is de voorziening herstelwerk en een dubieuze vordering met betrekking tot het decorcentrum geboekt.

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Stand 1 per januari	66	93
Overboeking dubieuze vordering decorcentrum	8	-
Uitgaven boekjaar	17	27
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	57	66
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Voorziening ziektekostenverzekering gepensioneerden

Betreft voorziening ten behoeve van een bijdrage in de ziektekostenverzekering van gepensioneerden die in het verleden hiertoe een toezegging hebben gekregen. In 2001 is € 3.250 ziektekosten premies in mindering gebracht.

Kortlopende schulden

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Loonheffing	106	114
Omzetbelasting	-	15
Premies sociale verzekeringen	3	39
	<hr/>	<hr/>
	109	168
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Overige schulden

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Verschuldigde vakantiedagen	284	257
Vakantiegeldreservering	156	138
WAO-gat reservering	140	110
Overige	25	17
	<hr/>	<hr/>
	605	522
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Overlopende passiva

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Salarissen	-	62
Vooruit ontvangen abonnementsgelden	222	221
Opvoeringsrechten	16	30
Nog te betalen honoraria	15	3
Overige	355	320
	<u>608</u>	<u>636</u>
	<u><u>608</u></u>	<u><u>636</u></u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

1. De stichting wordt op basis van een vierjarige periode, de zogenaamde Kunstenplanperiode, gesubsidieerd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCenW) en de Gemeente Amsterdam. Door het ministerie van OCenW is voor de periode 2001 tot en met 2004 een totaalsubsidie van € 16.465.637 (beschikking 19 september 2000, loonpeil 2000) beschikbaar gesteld.
2. Tevens is door het Ministerie van OCenW een aanvullende subsidie verstrekt van € 136.134 per jaar voor de periode 2001-2004 (beschikking 6 december 2000).
3. Door de gemeente Amsterdam is een subsidie toegezegd voor de periode 2001 tot en met 2004. Per jaar worden afzonderlijke beschikkingen afgegeven. Voor 2001 is een subsidie toegezegd van € 4.735.253 (beschikking d.d. 10 oktober 2001).
4. Met betrekking tot de afwikkeling van de schade aan het decorcentrum heeft Het Nationale Ballet een vordering op De Nederlandse Opera, groot € 95.000, als vergoeding in de bijdrage aan het herstel. Deze wordt betaalbaar gesteld door De Nederlandse Opera bij ontvangst van de vordering op Hillen & Roosen.

7. TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

Algemeen

De stichting draagt op basis van een verdeelsleutel bij in de kosten van de Technische Organisatie Muziektheater, exclusief de specifieke productiekosten. Het aandeel van de stichting is voor 2001: 16,7%. Dit resulteert in een bijdrage van € 1.987.606.

De toelichting wordt gegeven aan de hand van de functionele exploitatierekening. Afwijkingen van meer dan 5% tussen de begroting en de realisatie op totaalniveau per rubriek worden toegelicht.

Beheerlasten: Personeelslasten

	begroting <u>2001</u>	rekening <u>2001</u>	rekening <u>2000</u>
1.1 Directie	90	88	89
1.2 Publiciteit en Marketing	236	254	252
1.3 Stafdiensten	120	125	132
1.4 Planning	59	67	59
1.5 Overigen	11	0	6
1.6 Voormalig personeel	0	0	0
1.7 Overige personeelskosten			
1.7.1 Onkostenvergoedingen	6	2	6
1.7.2 Reiskostenvergoedingen	14	14	12
1.7.3 Wervingskosten	7	2	5
1.7.4 Bedrijfsarts	58	64	25
1.7.5 Cursussen en opleidingen	7	0	5
1.7.6 Kinderopvang	12	12	12
1.7.7 Ondernemingsraad	7	1	6
1.7.8 Overigen	11	19	12
1.8. Uitbesteed werk aan Het Muziektheater			
1.8.1 Personeel en Organisatie	158	160	110
1.8.2 Centrale Afdeling Financiën	166	174	164
1.8.3 Automatisering	46	60	34
1.8.4 Educatie	40	47	40
Totaal	<u>972</u>	<u>1.089</u>	<u>969</u>

Het betreft het geheel van salarissen, sociale lasten, pensioenpremies, afvloeiingsverplichtingen en overige personeelskosten van de afdelingen die een beheersmatige taak hebben. De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 41.000 (4%).

Beheerlasten: Materiële lasten

	<u>begroting</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2000</u>
2.1 Huisvesting			
2.1.1 Huur	604	619	604
2.1.2 Bijdrage Het Muziektheater	259	273	259
2.1.3 Onderhoud: schoonmaak en gebouw	7	7	7
2.1.4 Onroerende zaakbelasting	12	9	12
2.1.5 Decoropslag Lankveld	36	32	31
2.1.6 Exploitatie appartementen	10	1	2
2.1.7 Diversen	7	19	6
2.2 Kantoorkosten			
2.2.1 Porti, telefoon e.d.	33	41	29
2.2.2 Verzekeringen	20	22	23
2.2.3 Accountantskosten	23	23	26
2.2.4 Reis- en verblijfkosten	6	2	16
2.2.5 Representatiekosten	17	21	21
2.2.6 Kosten automatisering	29	26	28
2.2.7 Externe advieskosten	11	4	2
2.2.8 Kantoorbenodigdheden	27	23	23
2.2.9 Lidmaatschappen	48	49	33
2.2.10 Bijdrage materiële kosten geïnt. afd.	14	14	14
2.2.11 Diversen	9	14	5
2.2.12 Onvoorzien	27	92	31
2.3 Publiciteitskosten			
2.3.1 Algemene publiciteit	136	88	122
2.3.2 Interne communicatie en educatie	26	14	21
2.4 Afschrijvingen			
2.4.1 Afschrijvingen boekjaar	11	10	5
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	1.372	1.403	1.320
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 31.000 (2%).

Activiteitenlasten: Personeelslasten

	<u>begroting</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2000</u>
3.1	Specifieke kosten		
3.1.1	Artistieke medewerkers		
3.1.1.1	171	205	121
3.1.1.2	71	39	66
3.1.1.3	0	80	108
3.1.1.4	100	59	96
3.1.1.5	9	13	8
3.1.2	Uitvoerend personeel		
3.1.2.1	99	65	79
3.1.2.2	216	212	196
3.1.2.3	64	89	77
3.1.2.4	0	0	0
3.1.2.5	34	89	53
3.1.2.6	48	79	65
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal specifieke kosten	812	930	869
3.2	Algemene kosten		
3.2.1	104	106	102
3.2.2	Artistieke medewerkers		
3.2.2.1	237	212	177
3.2.2.2	464	526	487
3.2.3	Uitvoerend personeel		
3.2.3.1	3.212	3.263	3.126
3.2.3.2	0	0	0
3.2.4	0	0	74
3.2.5	Voormalig personeel		
3.2.5.1	57	90	63
3.2.5.2	12	0	-33
3.2.6	Overige personeelskosten		
3.2.6.1	76	82	79
3.2.6.2	10	6	5
3.2.6.3	8	2	0
3.2.6.4	16	53	30

	<u>begroting</u> 2001	<u>rekening</u> 2001	<u>rekening</u> 2000
3.2.7 Back-service verplichting	0	0	37
3.2.8 Uitbesteed werk aan Het Muziektheater			
3.2.8.1 Productie- en voorstellingsleiding	131	146	0
3.2.8.2 Technische Organisatie Muziektheater	1.939	1.988	1.922
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Totaal algemene kosten	6.266	6.474	6.069
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Totaal	7.155	7.404	6.938
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 326.000 (5%).

Dit wordt veroorzaakt door meer uitgaven gedaan voor specifieke kosten: choreografie € 34.000; muzikale staf

€ 80.000 (niet begroot 2001); losse medewerkers per productie € 55.000; overig personeel € 31.000.

Bij algemene kosten is de overschrijding op de posten artistieke staf en dansers een saldo van niet vervulde vacatures en loonkostenstijging volgens de cao.

Activiteitenlasten: Materiële lasten

	<u>begroting</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2000</u>
4.1 Specifieke kosten			
4.1.1 Voorbereiding			
4.1.1.1 Materiële productiekosten	642	769	492
4.1.1.2 Huur repetitieruimtes	118	120	89
4.1.1.3 Reis- en verblijfkosten en transportkosten	103	100	136
4.1.1.4 Muziekmaterialen	0	18	8
4.1.2 Uitvoering			
4.1.2.1 Materialen	0	0	0
4.1.2.2 Zaalhuur	293	298	298
4.1.2.3 Vestiaire- en bespreekgeld	255	255	201
4.1.2.4 Choreografische rechten	62	151	109
4.1.2.5 Muziekrechten	170	91	67
4.1.2.6 Huur muziekmaterialen en muziek-instrumenten	31	22	35
4.1.2.7 Reis- en verblijfkosten reisvoorstellingen	64	126	87
4.1.2.8 Overige kosten	9	0	-23
4.1.3 Publiciteit			
4.1.3.1 Productiegerichte publiciteit	374	567	400
4.1.3.2 Kosten programmaboeken e.d.	70	99	3
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal specifieke kosten	2.191	2.616	1.902
4.2 Algemene kosten			
4.2.1 Voorbereiding			
4.2.1.1 Video- en audioarchief	11	1	22
4.2.1.2 Reis- en verblijfkosten	11	17	9
4.2.1.3 Overige kosten	2	3	2
4.2.2 Bijdrage in investeringen in Het Muziektheater	0	11	100
4.2.3 Bijdrage Muziektheater i.z. BTW-voordeel	50	54	45
4.2.4 Afschrijvingen			
4.2.4.1 Afschrijvingen boekjaar	11	5	10
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal algemene kosten	85	91	188
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	2.276	2.707	2.090
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 431.000 (19%).

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere materiële kosten (€ 127.000) en hogere publiciteitskosten (€ 193.000).

Bij publiciteit is gekozen voor intensieve reclamecampagnes (€ 100.000) en ook de kosten voor het Gala ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum zijn hier in opgenomen (€ 125.000).

Opbrengst voorstellingen

	<u>begroting</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2000</u>
5.1 Recettes	1.758	1.967	1.818
5.2 Partages/garanties/uitkoopsommen	299	252	240
5.3 Buitenlandse tournees	57	101	81
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	2.114	2.320	2.139
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 206.000 (10%).

De netto recettes zijn begroot op basis van 94 voorstellingen, gemiddeld € 22.808 per voorstelling. Werkelijk werden 111 voorstellingen gegeven, waarvan 16 in het buitenland. De gemiddelde recette in Nederland bedroeg € 20.900 (2000 begroot 103 voorstellingen, gemiddeld € 18.785; werkelijk 115 voorstellingen, gemiddeld € 19.513).

Overige opbrengsten

	<u>begroting</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2000</u>
6.1 Verkoop programmaboeken e.d.	46	63	38
6.2 Sponsorbijdragen	136	136	114
6.3 Verhuur/verkoop producties	0	7	0
6.4 Overige publieksinkomsten	0	15	5
6.5 Productiesponsoring	295	295	0
6.6 Diverse opbrengsten	0	30	26
6.7 TV- en CD vergoedingen	0	0	26
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	477	546	209
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 69.000 (14%).

Het HNB+ draagt bij aan de productiekosten, voor 2001 € 295.000. De overige sponsorbijdragen zijn niet geoormerkt.

Subsidies

	<u>begroting</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2001</u>	<u>rekening</u> <u>2000</u>
7.1 Structurele subsidie Ministerie van OC&W	4.247	4.384	4.272
7.2 Structurele subsidie Gemeente Amsterdam	4.494	4.754	4.494
7.3 Overige subsidies	0	0	0
Totaal	<u>8.741</u>	<u>9.138</u>	<u>8.766</u>

Aanvullende toelichtingen

Bezoldiging directie

De directie van de stichting bestaat uit twee leden, een zakelijke en een artistieke directeur. De totale bezoldiging voor deze twee directieleden heeft in 2001 € 193.973 bedragen.

Personeel

Het aantal personeelsleden in vaste dienst (volledig en gedeeltelijk dienstverband) is per ultimo 2001: 111 (ultimo 2000 : 114). Voor verder informatie omtrent de formatie per afdeling wordt verwezen naar bijlage 2.

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit verslag op de pagina's 11 tot en met 30 opgenomen jaarrekening 2001 van de Stichting Het Nationale Ballet te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2001 en van het resultaat over 2001 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 BW2.

Amsterdam, 22 april 2002

PricewaterhouseCoopers N.V.

PricewaterhouseCoopers N.V.

Het Nationale Ballet Plus

Stichting Het Nationale Ballet Plus is gelieerd aan de stichting. Het Nationale Ballet Plus bevordert en ondersteunt de activiteiten van de stichting. Zij doet dit met name door het aantrekken van sponsorgelden.

De jaarrekening van HNB Plus wordt separaat meegezonden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van substantiële invloed kunnen zijn op de financiële positie van de stichting.

Bestemming resultaat

Het exploitatieresultaat over 2001 bedraagt € 511.619 negatief.
De bestemming van het resultaat is als volgt:

Onttrekking bestemmingsreserve balletvloeren	-16.087
Onttrekking algemene reserve	<u>-495.532*</u>
	<u>-511.619</u>

* Dit is inclusief de aangewende reserve van € 83.000 ten behoeve van het jubileum. Voor afzien van terugbetaling is door het Ministerie van OCenW toestemming verleend (KB/2001/46287)

BIJLAGE 1**Overzicht aantal voorstellingen en bezoekers per productie**

Productie	<u>aantal voorstellingen</u>						<u>aantal bezoekers</u>				
	totaal	MT	A'dam Elders	Den Haag	R'dam	Utrecht	Nederl. elders	betalend	vrij	totaal	MT
<u>Programma</u>											
<u>Seizoen 2000/2001</u>											
Programma 3	1	1	0	0	0	0	0	1.532	51	1.583	15.32
Programma 4	15	13	0	1	1	0	0	13.630	1.638	15.268	13.805
Programma 5	12	12	0	0	0	0	0	12.234	830	13.064	13.064
Programma B	8	0	1	1	1	1	5	5.853	149	6.002	0
Programma 6	5	5	0	0	0	0	0	4.816	760	5.567	5.567
<u>Programma</u>											
<u>Seizoen 2001/2002</u>											
HNB Gala	1	1	0	0	0	0	0	577	623	1.200	1.200
Programma 1	7	7	0	0	0	0	0	6.802	384	7.186	7.186
Programma 2	11	11	0	0	0	0	0	14.250	470	14.720	14.720
Programma 3	15	12	0	1	0	0	2	14.900	755	15.655	13.432
Programma A	7	0	0	0	1	1	5	5.678	167	5.845	0
Programma 4	13	13	0	0	0	0	0	19.921	657	20.578	20.578
	<u>95</u>	<u>75</u>	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>12</u>	<u>100.193</u>	<u>6.484</u>	<u>106.668</u>	<u>91.084</u>

aantal bezoekers

A'dam Elders	Den Haag	R'dam	Utrecht	Nederl. elders
0	0	0	0	0
0	787	676	0	0
0	0	0	0	0
0	925	758	901	3418
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	947	0	0	1.276
0	0	720	902	4.223
0	0	0	0	0
<u>0</u>	<u>2.659</u>	<u>2.154</u>	<u>1.803</u>	<u>8.917</u>

BIJLAGE 3

VERANTWOORDING INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Naam instelling: Het Nationale Ballet **Kalenderjaar:** 2001

Volgnummer	Type activiteit (1)	land	aantal activiteiten (2)	aantal bezoeken (3)	kosten (4)	inkomsten uit Nederland (5)	inkomstenbron	inkomsten uit buitenland (5)	inkomstenbron
	23-24 maart	voorstelling	USA	2	1.500 €	1.900 €	1.900	HNB	-
	19 april	voorstelling	Andorra	1	425 €	4.347			€ 14.490
	21 april	voorstelling	Spanje	1	733 €	4.348	-		€ 14.490
	15-19 mei	voorstelling	UK	6	3.578 €	45.568	€ 37.380	HNB	€ 8.188
	6 juni	voorstelling	Rusland	1	550 €	17.715	€ 6.293	HNB	€ 11.422
	7-11 november	voorstelling	BRD	5	5.019 €	7.480	-	HNB	€ 52.275

- 1) voorstellingen, concerten, tentoonstellingen, workshops, e.d.
- 2) uitvoeringen, tentoonstellingsdagen, workshopdagen, e.d.
- 3) alleen betalende bezoekers meerekenen
- 4) het totaal van de reis- en verblijfkosten, voorbereidingskosten en de op de plaats van bestemming gemaakte activiteitenkosten
- 5) specificeren per inkomstenbron

BIJLAGE 2

Personeelsbestand in fte's naar afdeling

	<u>formatie</u> mensjaar <u>begroot</u> 2001	mensjaar <u>Werkelijk</u> 2001	in dienst <u>ultimo</u>	
			2001	2000
Directie en overige afd.	5,9	5,9	8	8
Marketing	5,5	5,3	6	6
Planning	0,8	0,8	1	1
Artistieke staf	9,2	8,8	10	12
Muzikale leiding	4,7	4,4	4	6
Dansers	<u>82,0</u>	<u>78,7</u>	<u>82</u>	<u>81</u>
	<u>108,1</u>	<u>103,9</u>	<u>111</u>	<u>114</u>
<u>Technische Organisatie MT</u> ^{a)}				
Directie TOM	1,0	1,0	1	1
Directie kostuums en				
Kap en grime	1,0	1,0	1	1
Secretariaat	3,0	3,0	3	3
Projecten en Planning	3,0	3,9	4	3
Onderhoudsdienst	19,8	19,7	23	22
Decoratelier	38,0	37,7	42	36
Kostuumdienst opera	35,4	36,4	38	39
Kostuumdienst ballet	9,4	7,9	10	10
Kap- en grimedienst	12,0	11,5	11	11
Rekwisietendienst	15,2	15,2	16	16
Avc dienst	10,0	8,2	10	9
Toneeldienst	62,8	59,5	62	60
Belichtingsdienst	41,0	40,7	41	40
Ondernemingsraad	<u>1,7</u>	<u>1,7</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
	<u>253,3</u>	<u>247,4</u>	<u>264</u>	<u>252</u>
<u>Centrale afdelingen</u> ^{a)}				
Centrale Afdeling Financiën	16,6	15,7	18	20
Personeel & Organisatie	8,5	8,3	10	11
Educatie	2,9	3,2	4	3
Automatisering	6,0	5,9	7	7
Productie- en voorstellingsleiding	<u>14,0</u>	<u>15,4</u>	<u>16</u>	<u>15</u>
	<u>48,0</u>	<u>48,5</u>	<u>55</u>	<u>56</u>

^{a)} De kosten worden als volgt verdeeld:

	DNO %	HNB %	MT %	totaal %
Centrale Afdeling Financiën	44,4	26,6	29,0	100
Personeel en Organisatie	47,5	30,2	22,3	100
Educatie	33,3	33,3	33,3	100
Automatisering	61,8	17,4	20,8	100
Technische Organisatie Muziektheater	59,1	16,7	24,2	100
Productie- en voorstellingsleiding	78,6	21,4	0,0	100

BIJLAGE 4

SAMENSTELLING BESTUUR EN DIRECTIE

HNB Kalenderjaar 2001

achternaam	voornaam (plus overige initialen)	m/v	geboortejaar
De Jong	Max	M	1934
Kuiper	Joost Ch.L.	M	1947
Ebbelaar	Han J.M.	m	1943
Elburg	Astrid Y.	v	1958
Tijssen	Hans J.A.	m	1943
Mulders	Jaap B.	m	1949
Eagling	Wayne J.	m	1950

bestuurs- of directiefunctie	datum aanstelling	datum aftreden (bestuursleden)	1e, 2e of 3e termijn? (bestuursleden)
Bestuur/ voorzitter	1-3-96	1-2-02	1e
Bestuur/ penningmeester	1-1-97	1-1-02	1e
Bestuurslid	1-9-99	1-9-04	1e
Bestuurslid	1-5-01	1-5-06	1e
Bestuurslid	1-10-01	1-10-06	1e
Zakelijk Directeur	1-5-97		
Artistiek Directeur	9-1-91		

De directie en het bestuur zijn van mening dat het bestuur, gezien de doelstelling van de stichting, een evenwichtige samenstelling kent t.a.v. leeftijd, geslacht en culturele diversiteit.